

საქართველოში ეას-ის განვითარების ეტაპები და ახალი სტანდარტების დანერგვით გამოწვეული ცვლილებები

SNA 2008

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური
(საქსტატი)

ეას-ის განვითარების ეტაპები

❑ **ეროვნულ ანგარიშთა სისტემა (SNA) წარმოადგენს** ინტეგრირებული მაკროეკონომიკური ანგარიშების, ბალანსებისა და ცხრილების ერთიან სისტემას, რომელიც ეფუძნება საერთაშორისო დონეზე შეთანხმებულ ცნებებს, განმარტებებს, კლასიფიკაციებს და აღრიცხვის წესებს.

❑ **ეროვნულ ანგარიშთა სისტემის განვითარების ეტაპები:**

მეთოდოლოგიური საფუძვლები

UNITED NATIONS

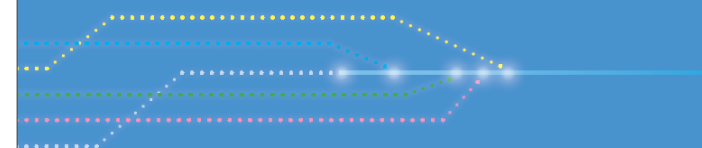
THE
WORLD
BANK

UNECE

System of
**National
Accounts**
2008

Organisation for Economic
Co-operation and Development

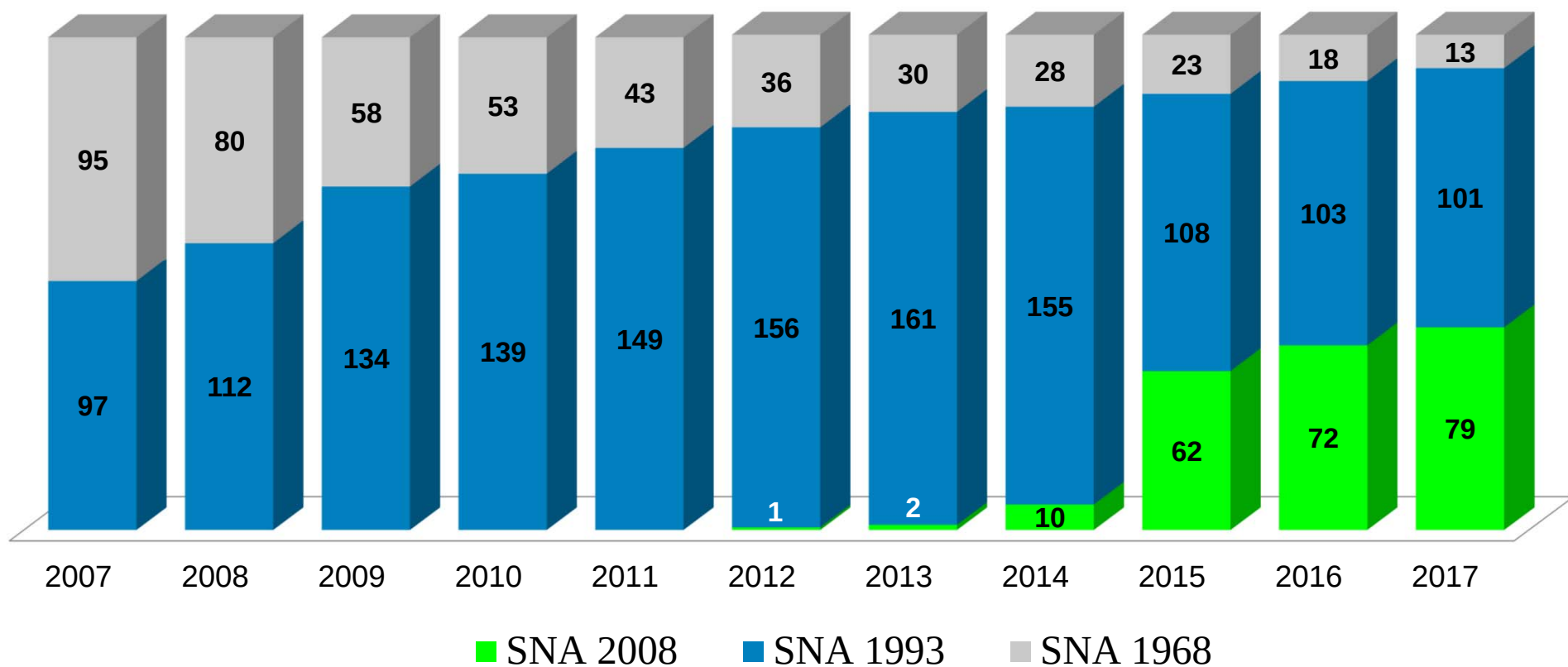

United Nations

World Bank

SNA 2008-ის დანერგვის სავრთაშორისო პრაქტიკა

ახალი სტანდარტის დანერგვის ვალდებულება

ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ
შეთანხმების IV თავი, (მუხლები 286-291)

“სტატისტიკის ეროვნული სისტემის გაძლიერება
და ევროპის სტატისტიკურ სისტემასთან
მტკიცებრივი დაახლოება”

სტატისტიკის სისტემის
გლობალური შეფასება

ახალ სტანდარტზე გადასვლის პერიოდი

გეგმები 2019 წლისთვის

საქსტატი გეგმავს აქტიურ
მუშაობას შემდეგ
მიმართულებებზე

- ეროვნულ ანგარიშთა სისტემის ახალი მეთოდოლოგიის (SNA-2008) დანერგვა

სტატისტიკური საფუძვლების 2019 წლის პროგრამა,
დამოკიდებული მთავრობის 2019 წლის 31 იანვრის დადგენილებით

2019 წელი ნომბერი

ორშ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვი
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

საერთაშორისო თანამშრომლობა

2011-2018 წლები – თანამშრომლობა საქსტატსა და შვედეთის სტატისტიკის ბიუროს შორის, შვედეთის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო (SIDA)

2018 წლიდან – თანამშრომლობა საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან (IMF), ეროვნული ანგარიშებისა და ფასების სტატისტიკის გაუმჯობესების მიმართულებით

2019 წლიდან – თანამშრომლობა ევროსტატთან, რეგიონული პროექტი – ოფიციალური სტატისტიკის შესაძლებლობების განვითარება აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში

2019 წლიდან – თანამშრომლობა საქსტატსა და დანიის სტატისტიკის სამსახურს შორის, ევროკავშირის პროგრამა TWINNING

თანამშრომლობა დანიის სტატისტიკის სამსახურთან

TWINNING-ის პროგრამა

1. საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა

- 1.1. სარკისებური შედარებები
- 1.2. მომსახურებით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა
- 1.3. საქონლით საგარეო ვაჭრობის ერთეულის ღირებულების ინდექსი

2. ეროვნული ანგარიშები

- 2.1 ეროვნულ ანგარიშთა სისტემის ახალი მეთოდოლოგიის (SNA 2008) დანერგვა
- 2.2. რესურსებისა და გამოყენების ცხრილების შედგენის მეთოდების გაუმჯობესება
- 2.3. სექტორულ ანგარიშები
- 2.4. დაუკვირვებელი ეკონომიკის შეფასების მეთოდების გაუმჯობესება
- 2.5. სეზონური შესწორებები
- 2.6. ეროვნული ანგარიშების შედგენის პროგრამულ უზრუნველყოფა

3. ბიზნეს სტატისტიკა

- 3.1. მოკლევადიანი ბიზნეს სტატისტიკა
- 3.2. ბიზნეს რეესტრი
- 3.3. ტურიზმის საბაზისური ანგარიშები

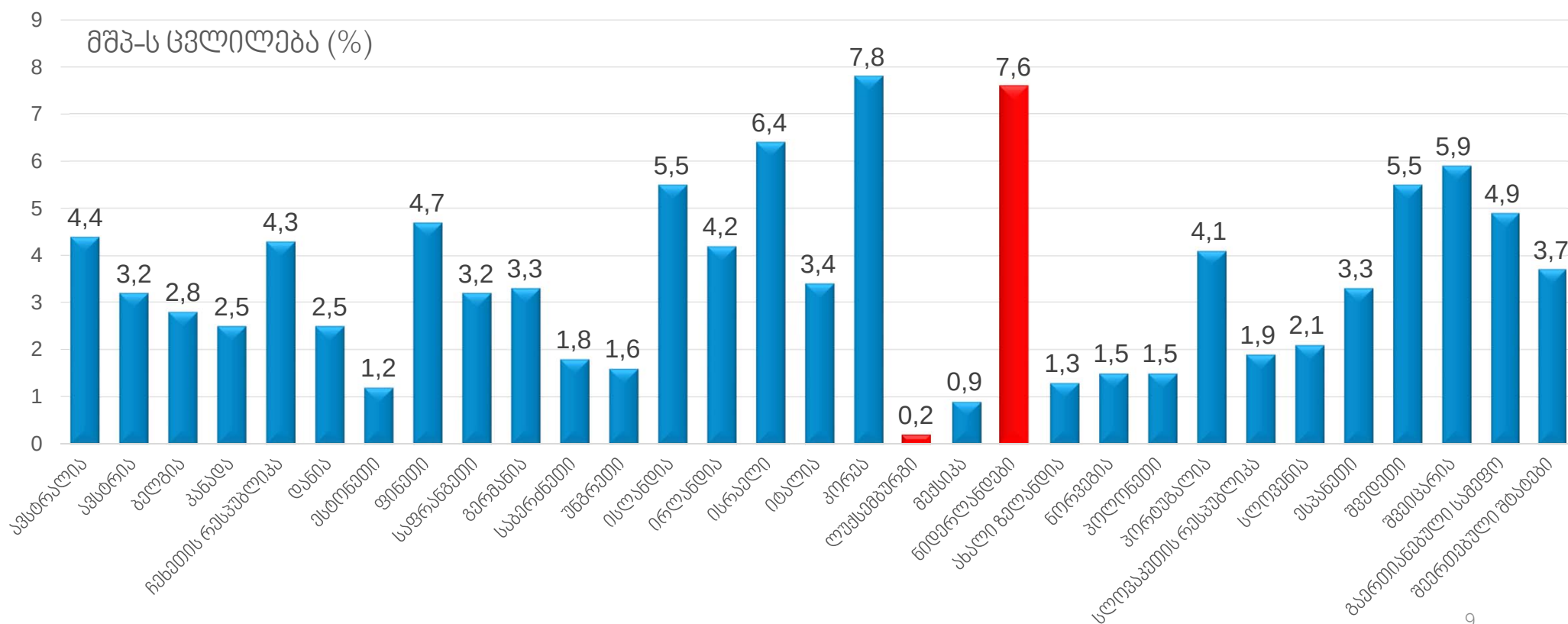

4. სოციალური სტატისტიკა

- 4.1. სამუშაო ძალის გამოკვლევის ახალი მეთოდოლოგია
- 4.2. ცხოვრების დონის სტატისტიკის მნაცემთა გაუმჯობესება

SNA 2008-ზე გადასვლის გავლენა მშპ-ზე

SNA 2008-ის და სხვა მეთოდოლოგიური ცვლილებების გავლენა ევროკავშირის წევრი ქვეყნების მშპ-ზე

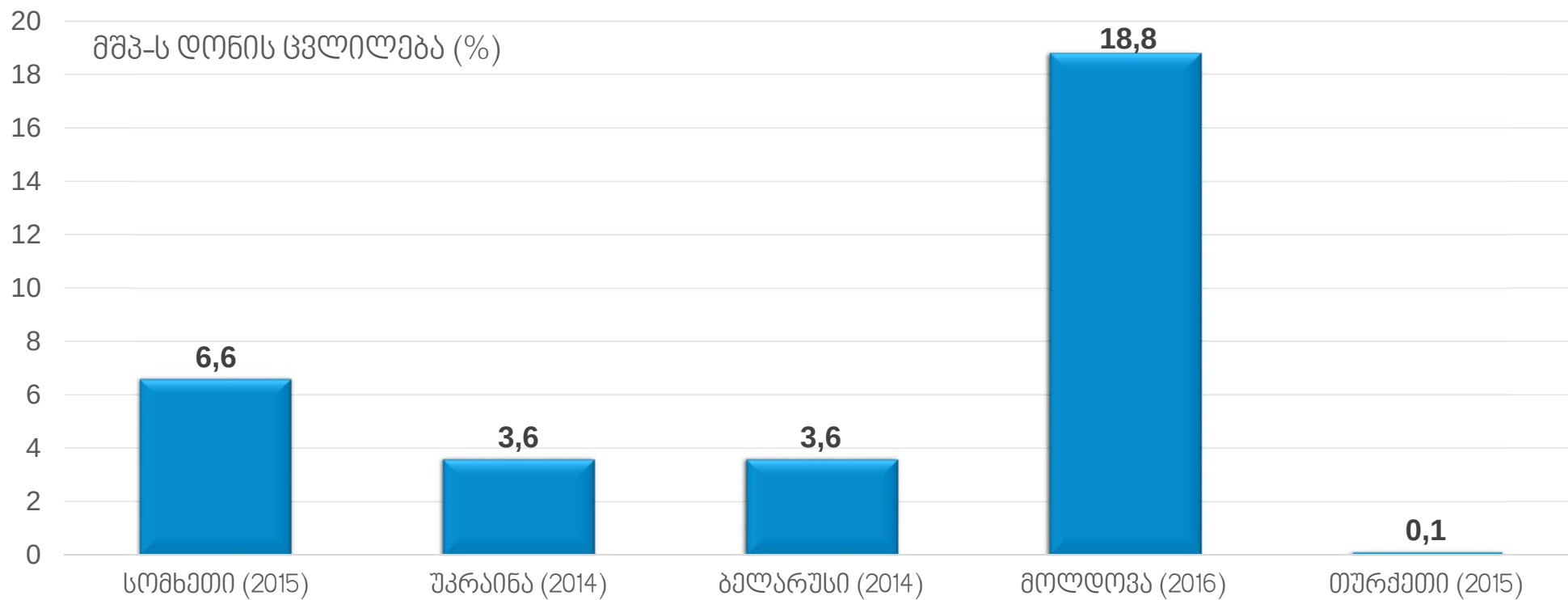

მშპ-ს ღირსის ზრდა
3.7%

მეთოდოლოგიური
ცვლილებები
2.3%

სტატისტიკური წყაროს
გაუმჯობესება
1.4%

SNA 2008 გადასვლის გავლენა მშპ-ზე

SNA 2008-ის დასაწერგად განხორციელებული მეთოდოლოგიური ცვლილებები საქართველოში

1. ფინანსური მომსახურების არაპირდაპირი შეფასების (FISIM) გაანგარიშებით გამოწვეული ცვლილება
2. საკუთარი საცხოვრისის პირობითი რენტის გაანგარიშების ცვლილება
3. კვლევებსა და დამუშავებასთან (R&D) დაკავშირებული ხარჯების კაპიტალიზაცია

სხვა მეთოდოლოგიური ხასიათის ცვლილებები

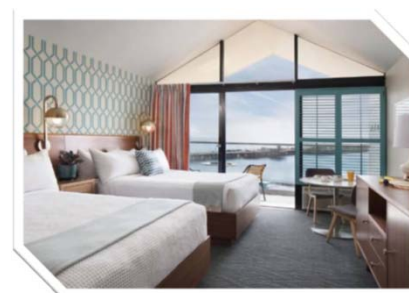
1. ახალი კლასიფიკაციების გამოყენება (NACE Rev. 2 და CPA 2008)
2. მშპ-ს გაანგარიშების დაფუძნება რესურსებისა და გამოყენების ცხრილებზე
3. არასაბაზრო პროდუქციის გამოშვების გაანგარიშების გაუმჯობესება
4. მარაგების ცვლილების შეფასების გაუმჯობესება
5. დაგდების გამოშვების გაანგარიშების ცვლილება
6. დეფლირების დროს გამოყენებული ფასების ინდექსების წყაროების გაუმჯობესება
7. საბაზისო პერიოდის ცვლილება (2010 წლის ნაცვლად 2015)
8. გადასახადების აღრიცხვისას დარიცხვის მეთოდის გამოყენება

მონაცემთა წყაროს გაუმჯობესება

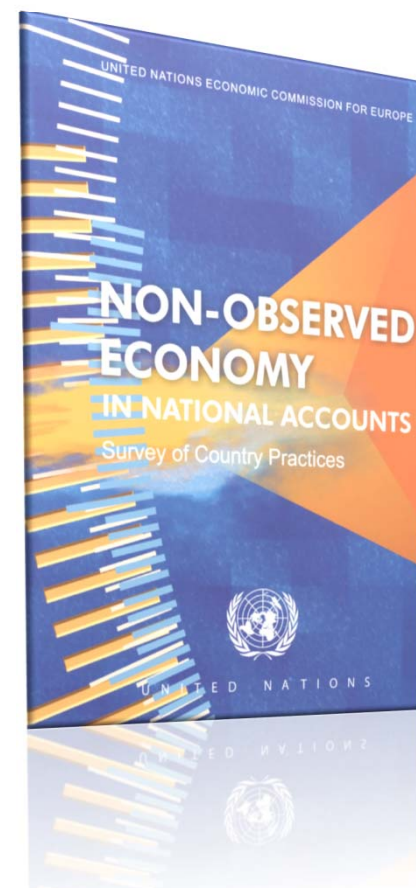
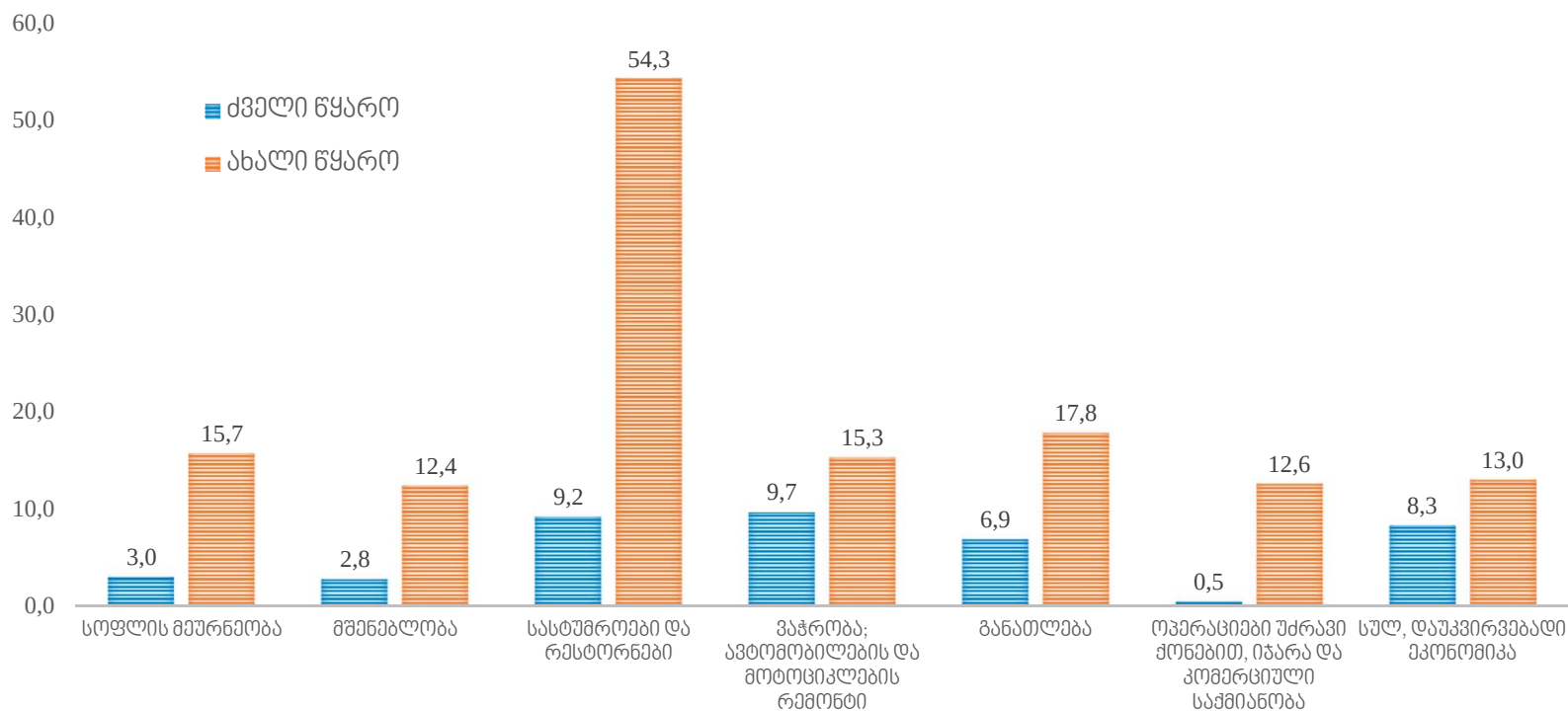
- ❑ შუალედური მოხმარების სტრუქტურის განახლება სპეციალური გამოკვლევის საფუძველზე
- ❑ დაუკვირვებელი ეკონომიკის სპეციალური გამოკვლევა სხვადასხვა სექტორში:
 - სოფლის მეურნეობა
 - მშენებლობა
 - სასტუმროები და რესტორნები
- ❑ დაუკვირვებელი ეკონომიკის შეფასების მეთოდების გაუმჯობესება (IMF, EU-Twinning)
- ❑ არალეგალური საქმიანობების გამოშვების გათვალისწინება მშპ-ში
- ❑ ბაზრებსა და ბაზრობებზე მოვაჭრე ეკონომიკური სუბიექტების გამოკვლევა

დაუკვირვებადი ეკონომიკის შეფასება

დაუკვირვებადი ეკონომიკის წილი დამატებულ ღირებულებაში, %

ახალი სტანდარტის (SNA 2008)
დანერგვით გამოწვეული
ცვლილებები

ახალ სტანდარტზე გადასვლის გავლენა საქართველოს მშპ-ზე, 2018 წელი

მშპ-ს ღირსის ზრდა
8,6%

**მეთოდოლოგიური
ცვლილებები**
3,0%

**სტატისტიკური
წყაროს გაუმჯობესება**
5,6%

მეთოდოლოგიური ცვლილებების გავლენა 2018 წლის მშპ-ზე

❑ ფინანსური შუამავლობის მომსახურების არაპირდაპირი შეფასების (FISIM) გაანგარიშებით გამოწვეული

ცვლილება

~ ძველი მიდგომით 2018 წელს FISIM შეფასებული იყო 685 მლნ ლარის ფარგლებში, რომელიც მთლიანად კლასიფიცირდებოდა შუალედურ მოხმარებად; ახალი მიდგომით მისი მოცულობა 2 130 მლნ ლარია, საიდანაც 700 მლნ გადაკვალიფიცირდა საბოლოო მოხმარებად, ხოლო 1 360 მლნ ლარია შუალედურ მოხმარებაში

❑ საკუთარი საცხოვრისის პირობითი რენტის გაანგარიშების ცვლილება

~ 2018 წელს 993 მლნ ლარის ნაცვლად მიღებულია დაახლოებით 3300 მლნ ლარი

❑ კვლევებსა და დამუშავებასთან (R&D) დაკავშირებული ხარჯების კაპიტალიზაცია

~ დაახლოებით 90 მლნ ლარი

მონაცემთა წყაროს გაუმჯობესების გავლენა 2018 წლის მშპ-ზე

- ❑ დაუკვირვებელი ეკონომიკის გამოკვლევის შედეგების გავლენა მშპ-ზე
- ❑ არალეგალური საქმიანობების გამოშვების გათვალისწინება მშპ-ში
- ❑ სხვა ცვლილებები - შუალედური მოხმარების შეფასების გაუმჯობესება
(ფიქსირებული კოეფიციენტების ნაცვლად, გამოკვლევის შედეგების გამოყენება)

საერთაშორისო მიდგომა ეკონომიკის მოცვასთან დაკავშირებით

ევროსტატი განასხვავებს დაუკვირვებადი ეკონომიკის რამდენიმე კატეგორიას

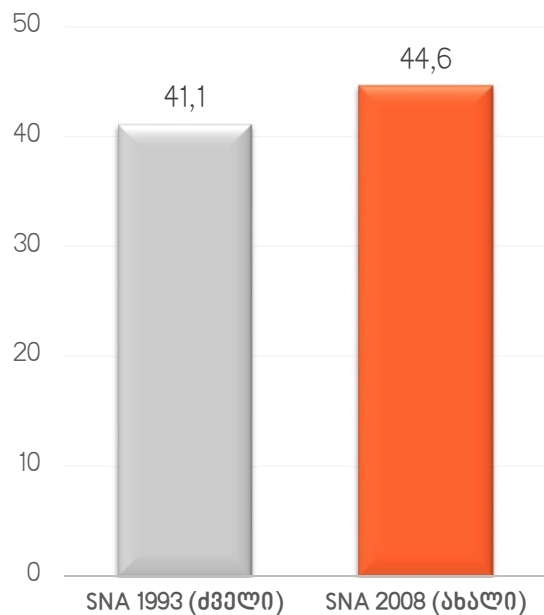
- **ფარული ეკონომიკა** – საქმიანობა ლეგალურია, თუმცა მწარმოებელი არ არიან დარეგისტრირებული
(მაგ.: უძრავი ქონების გამქირავებლები, ბაზრებზე მოვაჭრეები, საცხოვრებელი)
- **არაღებავალური წარმოება** (მაგ.: პროსტიტუცია, ნარკომანია, მარიხუანის წარმოება)
- **მწარმოებლები, რომლებიც არ არიან ვალდებული დარეგისტრირდნენ**
(მაგ.: საკუთარ მამულში მომუშავე, ყვავილების მწარმოებელი, ძიძა, რეპეტიტორი)
- სტატისტიკური **დაკვირვების მიღმა დარჩენილი** რეგისტრირებული ეკონომიკური სუბიექტები (under coverage)
- **არასრული დეკლარირება**
- **სტატისტიკური ცდომილება** (მაგ.: უხარისხო კოჰულაცია, არასწორი შერჩევის მეთოდი, შერჩევის არასაკმარისი ზომა და სხვა)

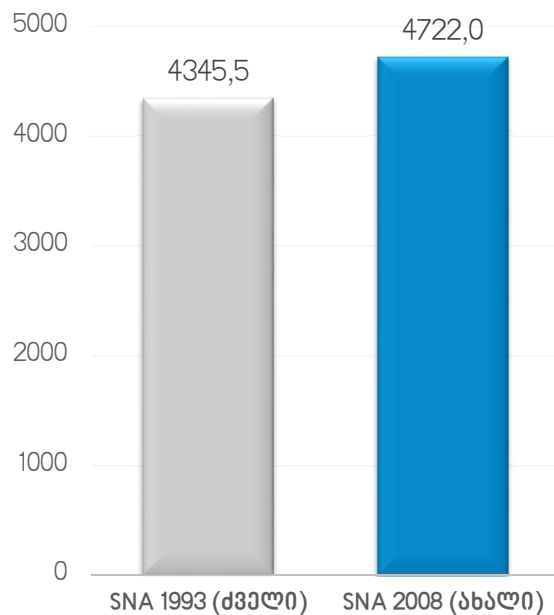
ახალ სტანდარტზე გადასვლის შედეგები, 2018 წელი

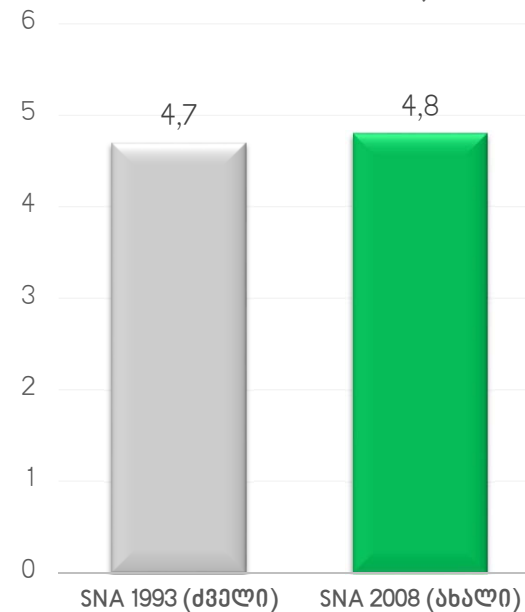
ნომინალური მშპ,
მილიარდი ლარი

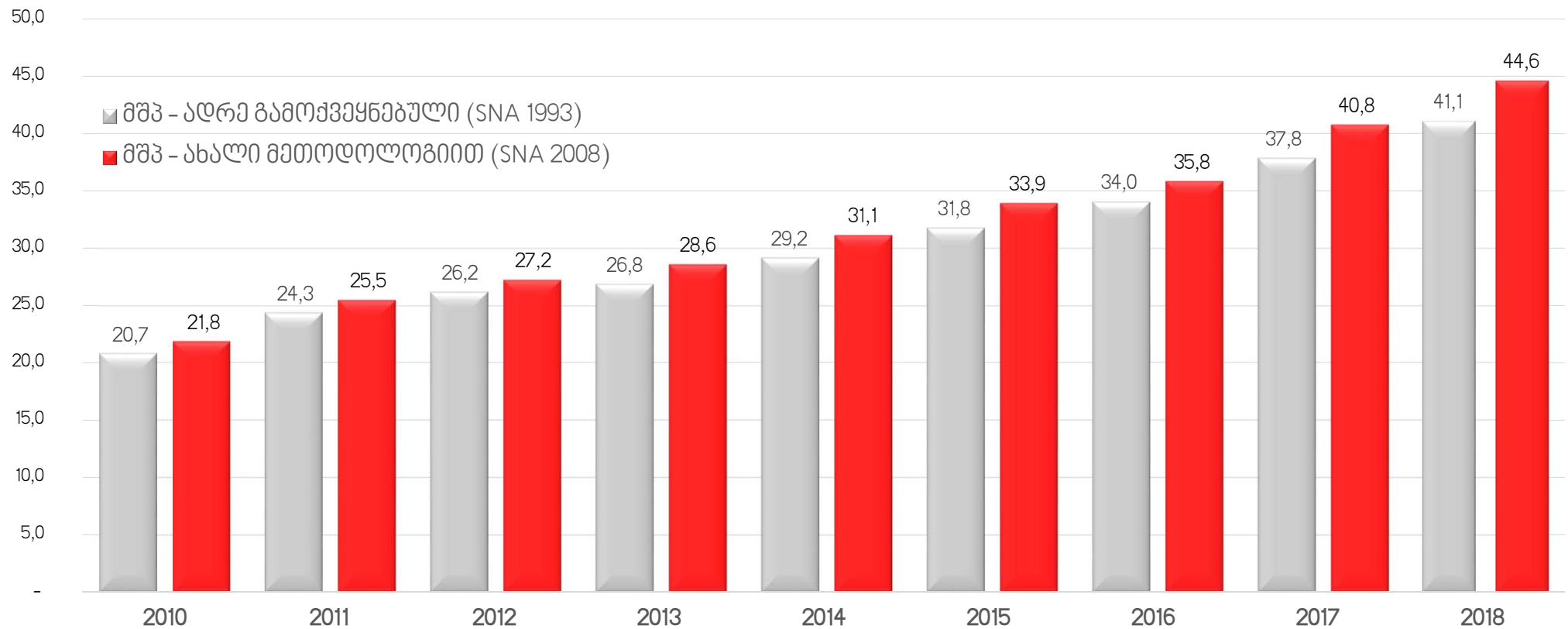
მშპ 1 სულზე,
აშშ დოლარი

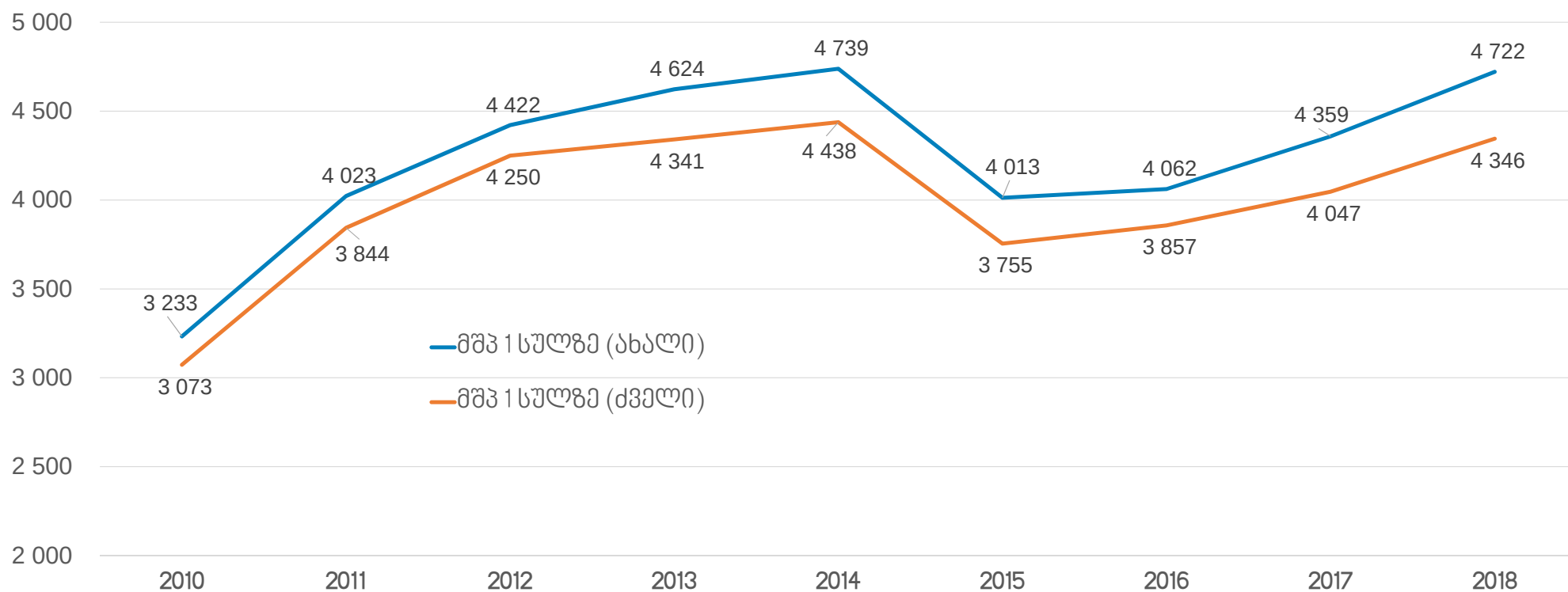
მშპ-ს
რეალური ზრდა, %

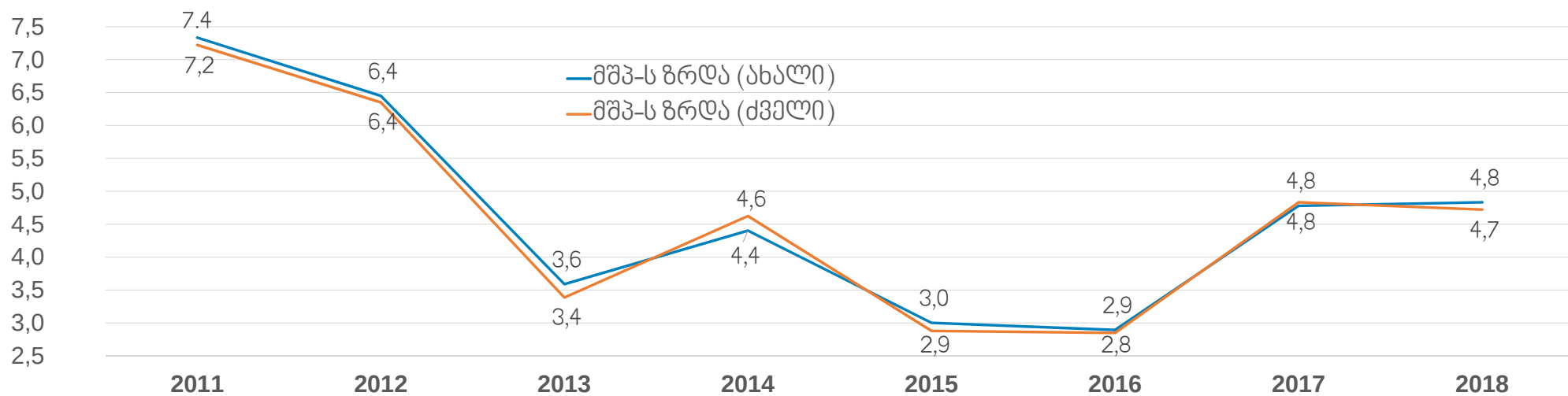
მშპ მიმდინარე ფასებში, მილიარდი ლარი

მშპ ერთ სულზე, აშშ დოლარი

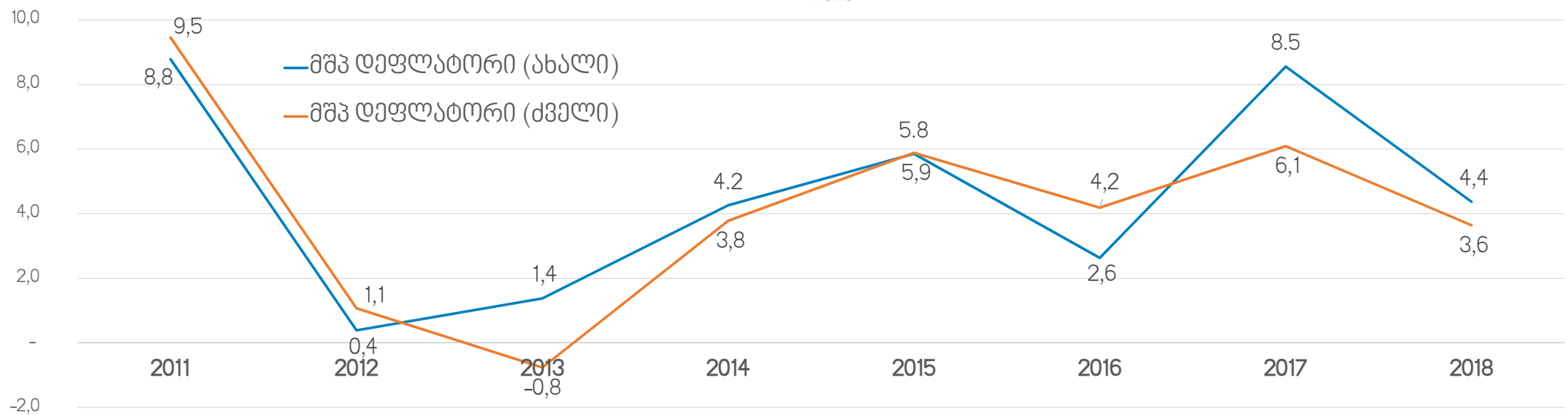
მშპ-ს რეალური ზრდა, %

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
მშპ-ს ზრდა (ჯამლი)	7,4	6,4	3,6	4,4	3,0	2,9	4,8	4,8
მშპ-ს ზრდა (ძველი)	7,2	6,4	3,4	4,6	2,9	2,8	4,8	4,7
სხვაობა	0,1	0	0,2	-0,2	0,1	0,1	0	0,1

მშპ-ს დეფლატორი, %

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
მშპ დეფლატორი (სხალი)	8,8	0,4	1,4	4,2	5,8	2,6	8,5	4,4
მშპ დეფლატორი (ძველი)	9,5	1,1	-0,8	3,8	5,9	4,2	6,1	3,6
სხვაობა	-0,7	-0,7	2,1	0,4	-0,1	-1,6	2,4	0,7

GDP Deflator Formula =

$$\frac{\text{Nominal GDP}}{\text{Real GDP}} \times 100$$

მშპ-ს სტრუქტურა

